

«بسمه تعالی»

وظایف متقابل دولت و ملت در مقابله با بیماری کرونا

سیده پروین موسوی مله خان^۱

شیما احمدی^۲

صدیقه مرادی

بنفشه غلامی

چکیده

اپیدمی‌های واگیردار مشکلی هستند که ترس و وحشت را در جان همگان می‌اندازد و از سال گذشته که این بیماری از چین شروع شد و آن را به عنوان «کوئید ۱۹» می‌شناسند، خیلی سریع در اقصی نقاط کشورمان گسترش یافت و تمام کشور اعم از نهادهای دولتی و غیردولتی را درگیر خود ساخت، و با رعایت نکردن توصیه های ایمنی و خودمراقبتی تبدیل به بحران شدیدی شده است. پژوهش حاضر با روش کتابخانه‌ای و از نوع توصیفی- تحلیلی است، هرچند پرداختن به این موضوع نیازمند بررسی دقیق تر است لذا در مقاله حاضر سعی شده است که اقدامات پیشگیرانه و مواجهانه با بحران کرونا ویروس نگاشته شود و هدف از آن بررسی وظایف دولت و ملت در مقابله با اپیدمی های واگیردار میباشد. در مقابله با این بحران منحوس باید مدیریت های خاصی را اعمال کرد و تحقیقات نشان داده است که بهترین راه مقابله با این معضل، پیشگیری است. دولت وظایفی در این خصوص دارد که باید به نحو احسن آنها را ایفا کند؛ و همچنین مردم نیز باید با دولت همواره هماهنگی و مشارکت دقیقی داشته باشند. دولت در مقابل اپیدمی

^۱- راهنما

^۲- محققین

های همه گیر اعمالی را باید انجام دهد اعم از اقدامات پیشگیرانه و مواجهانه. اقدامات پیشگیرانه من جمله؛ اعمال قرنطینه و محدودیت، تبلیغ رسانه ها، اعمال محدودیت در کسبه و بازار، جبران خسارات وارده به افراد خسارت دیده و

اقدامات مواجهانه اعم از؛ تأمین واکسن و نیروی انسانی، اعمال جریمه برای افرادی که پایبند به دستورات دولت نمیباشند، نظارت مسئولین بر نهادهای دولتی و مردمی و حفظ فاصله گذاری اجتماعی و ... از جمله اقداماتی هستند که باید دولت و ملت با مشارکت یکدیگر برای مقابله با این بحران انجام دهند. صبر و دعا، همدلی ، مشارکت، رعایت بهداشت فردی و عمومی و... از جمله وظایف ملت در برابر مسئولین و دولت است.

واژگان کلیدی : بحران، کرونا، مدیریت، وظایف متقابل.

مقدمه

بیماری های واگیردار اعم از وبا، طاعون، فلج اطفال، ایدز و... از قدیمی ترین دشمنان سلامت هستند. بروز چنین بیماری هایی نه تنها سلامت بیمار بلکه سلامت سایر اشخاص جامعه را نیز به خطر می اندازند. امروزه خطر ابتلا به بیماری های واگیردار کشنده یا مسری در سراسر جهان در حال افزایش است. بیماری های واگیردار، عفونت ها یا بیماری های ایجادشده از طریق عوامل میکروبیولوژیکی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم از فردی به فرد دیگر منتقل می شوند. یکی از ترس های افراد، ترس از بیمارشدن است. مدام تصور می کنند که هر چیزی ممکن است باعث بیماری آنان شود و هنگامی که فرد تصور می کند که بیماری خودش، اطرافیان، اعضای خانواده و دوستانش را تهدید می کند، ترس از ابتلا به آن بیماری بیشتر می شود. این روزها بحث بیماری کرونا ویروس موجی از نگرانی شدید را در سراسر جهان به ویژه ایران ایجاد کرده است. اثرات روان شناختی منفی بر سلامت عموم مردم گذاشته است.^۱

خوشبختانه امروز در پرتو پیشرفت دانش پزشکی علت و طرز سرایت غالب بیماریها شناخته شده اند و طرز معالجه و جلوگیری آنها نیز روشن گشته است. ویروسها خیلی ریزتر از باکتریها هستند بطوریکه با میکروسکوپهای معمولی آنها را نمیشود دید بلکه باید با میکروسکوپهای الکترونیکی آنها را مشاهده کرد و تحت مطالعه قرار داد.^۲

« برخی معتقدند کرونا ویروس حتی به اندازه بیماری آنفولانزا کشنده نیست اما مسئله ای که دلیل ترس مردم شده است، ناشناخته بودن، تغییرات مداوم ژنتیکی آن، تشخیص دشوار آن به علت همزمان با بیماری آنفولانزا و به ویژه نبود دارو و واکسن برای درمان است.»^۳

کرونا با گسترش سریع و ایجاد یک بحران به تمام معنا در سطح جهانی به خوبی عرصه ای برای آزمون دولتمندی و ملت‌مندی واحدهای سیاسی فراهم کرد. دولتمندی به این معناست که یک نظام سیاسی چه

^۱ وسیعی و همکاران، ارزیابی ویژگی های روان سنجی مقیاس کوتاه ترس از ابتلا به بیماری، ص ۲.
^۲ اشرفی، منصور، بهداشت برای همه: بیماریهای واگیردار، طرز سرایت و جلوگیری از آنها، ص ۶۰.
^۳ همان.

میزان می تواند در برابر چالش ها و در شرایطی که اوضاع از حالت عادی خارج شده وضعیت را مدیریت کند و ملت مندی به این معناست که یک ملت چگونه با تاب آوری و عقلانیت در بحران ها رفتار می کنند. کشور ما ایران توانست حد نصاب بالای دولتمندی و ملت مندی خود را نشان دهد. تامین دارو، رفع مناسب و قابل قبول کمبودهای اولیه، ایجاد سامانه غربالگری، تنوع روش درمان و... مرجعیت صداوسیما در جهت دهی و اطلاع رسانی، سیاست گذاری برای ترمیم فشارهای معیشتی گروه های آسیب پذیری حکومت در قبال ضررهای اقتصادی بخش های مختلف، از جمله این توان است که بحران را مدیریت کرده است.^۱

وظایف متقابل دولت و ملت در مدیریت بحران کرونا چیست؟

مدیریت بحران به طیفی از فعالیتهای طراحی شده اشاره دارد که برای تداوم کنترل بر بحران و شرایط اضطراری موجود بر اساس اصول طراحی شده برای کمک به مصدومین و افراد بحران زده بکارگرفته می شود. شامل برنامه ریزی، ساماندهی، تشکیلات، رهبری و کنترل است.

مدیریت بحران شدیداً نیازمند بهره گیری از فن آوری های نوین ارتباطی و اطلاعاتی می باشد.^۲

مدیریت بحران دارای چهار رکن اصلی؛ کاهش خسارات، آمادگی، واکنش اضطراری و بازسازی است. در تعریفی دیگر، مدیریت بحران عبارت است از؛ فرایندی برای کاهش خطرات تهدیدآمیز و خطرناک برای سلامت عمومی.

اهمیتی که در این پژوهش به چشم می خورد برای بررسی اقداماتی است که دولت و ملت در مقابله با اپیدمی های همه گیر انجام می دهند، میباشد و راهکارهای تاثیرگذار مشخص شده تا تمام دولت ها بتوانند از آنها به نحو احسن بهره بگیرند. ضرورت پرداختن به این پژوهش در آن است که اگر در بیماریهای واگیردار اقدامات مفید برای مقابله با آن را انجام ندهیم باعث همه گیر شدن آنها و وخیم شدن اوضاع جامعه شده، پس با شناخت دقیق تمام جوانب مفید و ضروری در می یابیم که چه اعمالی مفید و ضروری هستند. هدف

^۱ جهان بین، فرزاد، کرونا و آزمون دولتمندی و ملت مندی، ص ۶۷.

^۲ محرابی، ناهید، مجله دانشکده پیراپزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ص ۴۸.

از این تحقیق پاسخ به سوالات ذهن محققان در رابطه با وظایف متقابل دولت و ملت در مقابله با اپیدمی های همه گیر میباشد.

در این راستا مقالات و پژوهش های بسیاری صورت گرفته اما باز هم نتوانسته اند به صورت مجزا و دقیق وظایف متقابل دولت و ملت در اپیدمی های همه گیر را مورد بررسی قرار دهند و آنها را تفکیک کنند. من جمله:

۱-شیدائیان، مجید؛ فخرایی، حسین؛ نکوئی، محمدعلی، بررسی اثر تغییر اقلیم بر مدیریت بحران سیلاب.

۲-مهر، نسرین، مسوولیت دولت در جبران خسارت قربانیان کرونا.

۳-توتونچیان، مهری؛ خوشحال، جلیل، مدیریت بحران و کاهش ریسک همه گیری ویروس کرونا(با تاکید بر توانندی های ایران).

هم اکنون شرایط دنیا به گونه ای است که به دلیل گسترش روزافزون ویروس کرونا و عوارض ناشی از آن، تمام کشورها اعم از ضعیف و قوی، فقیر و غنی درگیر آن بوده و تلاش خود را جهت مقابله با این بیماری به کار گرفته اند. باید اذعان نمود آنچه در این روزها با شیوع ویروس کرونا به وقوع پیوسته، تهدیدی بزرگ برای امنیت جهان به بار آورده است. شیوع سریع جهانی این ویروس فضای ترس و دلهره را برای آحاد مردم در جاهای مختلف را به وجود آورده است.

۶- چیدمان داخل منزل را زود به زود و البته با کمک اعضای خانواده تغییر دهید. استفاده از گیاهان در طراحی داخلی و جابه جایی اشیاء روحیه افراد را تغییر می دهد.

۷- ماندن طولانی در فضای بسته و کوچک افراد را کلافه می کند و افراد تا حدودی بی قرار، تحریک پذیر و عصبی می شوند. در چنین شرایطی سعی کنید نشان دهید که حالش را می فهمید، مشکلاتش را درک می کنید و تلاش هایش را می بینید و به او ابراز محبت می کنید. همین واکنش را باید اعضای خانواده نسبت به یکدیگر داشته باشند.

۸- برای شامگاه هرچند روز یکبار غافلگیری (سورپرایز) داشته باشید.

۹- با گفتمانگی مهربانانه یکدیگر را صدا کنید که نشان از مهربانی دارد. و از خشم و عصبانیت پرهیز کنید و ملایم و با محبت با اعضای خانواده و اطرافیان برخورد کنید تا از استرس و هنجارهای روحی دور باشید.

۱۰- میهمانی های دسته جمعی تصویری مجازی برگزار کنید.

۱۱- شاید کرونا برای همیشه میهمانمان باشد. حتی با کنترل آن ممکن است ویروس های دیگری زندگیمان را به خطر بیندازد.

با مطرح شدن محدودیت هایی از طرف دولت و سازمان بهداشت برای گسترش اپیدمی های واگیردار اعلام کردند که باید شب نشینی ها و دورهمی ها را به حداقل برسانند و روابط خانوادگی و دیدوبازدید را کاهش دهند. و اینکه با فامیل و خانواده از طریق فضای مجازی در ارتباط باشند تا ارتباطات فیزیکی کاهش یابد.

نتیجه گیری

در پژوهش حاضر حاضر نتیجه می گیریم که اپیدمی های واگیردار مسائل آتی هستند که ترس و وحشت را در جان همگان می اندازد و خیلی سریع در تمام نقاط گسترش پیدا می کند و تمام کشورها را درگیر خود ساخته از مباحث این پژوهش نتیجه گرفته می شود اقدامات پیشگیرانه و مواجهه با بحران کرونا رسالات اصلی و اساس هستند که به هر کدام به طور جداگانه و اختصاصی پرداخته شده است دولت در مقابل مردم وظایفی دارد و همچنین مردم نیز با دولت باید هماهنگی و مشارکت داشته باشند دولت اعمالی را باید انجام دهد اعمال اقدامات پیشگیرانه من جمله اعمال قرنطینه کسبه و بازار جبران خسارات وارده به نهادهای مردمی محدودیت در رفت و آمد و تبلیغ رسانه ها و غیره اقدامات مواجهانه از جمله تأمین واکسن و نیروی انسانی حفظ فاصله گذاری اجتماعی و اعمال جریمه برای کسانی که پای بند به دستور دولت نمی باشند و نظارت مسئولین وعده های دولت عیدی هایی که از جایگاه ویژه ای برخوردار است اقداماتی هستند که باید دولت و ملت به مشارکت یکدیگر انجام دهند تا این بحران را پشت سر گذاشته و مشارکت همدلی رعایت بهداشت فردی پرهیز از رفتارهای هیجانی از جمله وظایفی هستند که مردم در برابر مسئولین موظف اند انجام دهند.

منابع و مأخذ

• قرآن

• نهج البلاغه

- ۱- آقايوسفی، علیرضا، دور زدن کرونا تنظیم روابط خانوادگی در دوران کرونا، ص ۲۶ و ۲۷.
- ۲- اشرفی، منصور، بهداشت برای همه: بیماریهای واگیردار، طرز سرایت و جلوگیری از آنها، ص ۶۰.
- ۲- عبدالسلام سلیمی، خبرگزاری آنا تولی.
- ۳- نشریه پیوند، مطالعات بین المللی؛ مدیریت استرس در مواجهه با کرونا، ص ۳۳.
- ۴- مهرا، نسرین، مسوولیت دولت در جبران خسارت قربانیان کرونا، ص ۱۵۱.
- ۵- مهدیان، حجه الاسلام علی، روایتی از حرکت جهادی طلاب جوان در ایام کرونا؛ نوکری مردم؛ بی منت و بی غرور، ص ۴۲-۴۳.
- ۶- احسانی فر، احمد، حقوق اسلامی، ص ۱۶۶-۱۶۷.
- ۷- جانی، ستاره و همکاران، تاثیر درمان شناختی - رفتاری به واسطه اینترنت بر کاهش اضطراب کرونا، ص ۱۳۱.
- ۸- جمشیدی فرد، سعید، راهکارهای کوتاه مدت و بلندمدت برای مقابله با پیآمدهای کرونا، ص ۴.
- ۹- محسن کشاورز و همکاران، دوماهنامه طبّ جنوب پژوهشکده زیست- پزشکی خلیج فارس، ص ۵-۷.
- ۱۰- سایت خبری برنا البرز.
- ۱۱- تبریز، شهریار؛ خداخواه، شبنم؛ نقش رسانه ها در مدیریت بحران.
- ۱۲- محرابی، ناهید، مجله دانشکده پیراپزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ص ۴۸.

۱۳- وسیعی و همکاران، ارزیابی ویژگی های روان سنجی مقیاس کوتاه ترس از ابتلا به بیماری، ص ۲.

۱۴- جهان بین، فرزاد، کرونا و آزمون دولتمندی و ملت‌مندی، ص ۶۷.

۱۵- مداخلات حمایتی دولت از گروه‌های آسیب‌پذیر در وضعیت‌های بحرانی و اضطراری با تاکید بر

همه‌گیری کرونا نویسنده سید احمد حبیب‌نژاد زهرا عامری

۱۶- صفحه هفتاد و نه مناسک دینی و چگونگی نقش‌آفرینی نهاد دینی در بحران کرونا نویسنده نشریه

حوزه تابستان ۱۳۹۸، دوره ۳۶ شماره ۱۸۲

۱۷- جواد ایروانی نقشه عملکرد افراد در وقوع حوادث طبیعی از دیدگاه روایات ، آموزه‌های حدیثی بهار

و تابستان ۱۳۹۷

۱۸- سیدعلی احمدی ابهری نشریه روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران بهار هزار سیصد و هفتاد و

پنج شماره‌ی هشت

۱۹- سایت پایگاه اطلاع رسانی مقام معظم رهبری

۲۰- سایت دولت الکترونیک

۲۱- قرشی بنایی، علی اکبر، قاموس قرآن، ج ۷، چاپ سوم، تهران، دارالکتب اسلامیه، ۱۴۱۲

۲۲- انصاریان، حسین، صبر از دیدگاه اسلام، قم، دارالعرفان، ۱۳۸۹

